

Nysa Sütunlu Caddesi (Cadde 1 / Plateia)

Serdar Hakan Öztaner*

Aydın-Cevizli/Mesogis dağlarının güney eteğinde, Büyük Menderes/ Maiandros nehrinin oluşturduğu bereketli havzanın kuzeyinde, bugünkü Aydın ili Sultanhisar ilçesi sınırları içerisinde kalan Nysa antik kenti Hellenistik Dönem’de güç bir topografyaya kurulmuştur. Roma Dönemi’nde Asia eyaletine bağlı bir kent olarak gelişimini sürdürmüş olan kent başkent Ephesos’tan başlayıp, doğuya Apameia’ya doğru devam eden ana ulaşım ve ticaret yolunun güzergâhında yer almaktadır. Antik dönemin önemli kaynaklarından Strabon ve Byzantionlu Stephanos’un anlatımlarından kentle ilgili, kuruluşundan itibaren önemli bilgileri edinmek mümkündür. Coğrafyacı Strabon kenti, sel sularıyla meydana gelmiş bir boğazla ikiye ayrılmış “çifte kent” olarak tanımlamakta ve kentteki yapıları saymaktadır¹. Amaseialı Strabon gençken eğitim için geldiği Nysa’da Aristodemos’un bütün derslerine devam ettiğini eserinde belirtmektedir². Kente özel bir nitelik kazandıran, kentin bir eğitim ve kültür kenti olduğunu en güzel şekilde yansıtan yapılar hiç şüphesiz kazı ve araştırma çalışmalarıyla açığa çıkarılmış olan *gymnasion* ve kütüphanedir. Bu özelliğinin yanı sıra Nysa, kurulu olduğu topografyayla uyumlu bir şekilde inşa edilmiş köprüleri, tüneli, *stadionu*, tiyatrosu, *orthogonal* cadde sokak sistemi ile Roma Dönemi mimari ve mühendisliğinin en üstün özelliklerini çarpıcı bir şekilde yansıtan bir antik kenttir (**Kent Planı, Resim 1**).

Bu çalışmamızla, kentin doğu ve batı yakasını Roma Köprüsü 2 üzerinden birbirine bağlayan Cadde 1/*Plateia*’nın kentin doğu yakasında 2013 yılından itibaren açığa çıkarmaya başladığımız, anıtsal ve törensel nitelikteki sütunlu ana caddesinin mimarisi ile Nysa’nın ticari, sosyal-kültürel yaşantısına dair etkileri, kent planlamasındaki ve tarihindeki yeri bütüncül olarak incelenmektedir.

* Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Ankara/ TÜRKİYE, oztaner@ankara.edu.tr ORCID: 0000-0002-8284-6792

1 Strabon, *Coğrafya, Anadolu*, 14.I.43 (C650).

2 Strabon, *age.*, 14.I.48 (C650).

Sütunlu Cadde (Cadde 1/*Plateia*)

Nysa kent planlaması üzerine yürütülen araştırmalar kapsamında kentin batı yakasında 2005-2006 yıllarında gerçekleştirilen kazı çalışmalarıyla batı kesimi saptanan, “Cadde 1/*Plateia*” olarak adlandırılan³ ana caddenin kentin doğu yakasındaki devamının araştırılmasına 2013-2014 yıllarında ağırlık verilmiştir.

Kentin her iki yakası arasında inşa edilmiş üç köprüden ortada yer alan *stadiion*'un kuzeyindeki Roma Köprüsü 2, kent merkezinden geçen “Cadde 1/*Plateia*”nın batı ve doğu kesimlerini birbirlerine bağlamaktadır (**Kent Planı, Çizim 1**). Kentin doğu yakasında, tiyatronun güneybatısındaki terası güneyden sınırlandıran, Roma Köprüsü 2 ile Kavaklı köyü yolu arasında kalan 90x15 m'lik alanda gerçekleştirilen 27 adet açma ile Cadde 1/*Plateia*'nın doğu kesiminin 80,5 m uzunluğundaki bölümü açığa çıkarılmıştır (**Resim 1, Çizim 2**).

Nysa'daki konglomera taşlarla döşeli diğer caddelerin aksine Cadde 1/*Plateia*'nın doğu kesimi, görsel olarak daha düzgün ancak daha zayıf bir malzeme olan kireçtaşı plakalarla harçlı zemin üzerine döşelidir (**Resim 1**). Dörtgen döşeme taşları 0,04-0,10 m kalınlığa, 0,80x2,00 m, 0,90x1,40 m, 0,95x1,10 m gibi değişik ölçülere sahiptir. Kazısı yapılan doğu kesimin genelinde Cadde 1/*Plateia*'nın döşeme taşları kırık ve eksiktir. Cadde döşemesi üzerinde herhangi bir tekerlek izine rastlanmamış oluşu bu yolun sadece yaya kullanımına ait olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte döşeme üzerinde kullanıma bağlı aşınma izleri bulunmaktadır.

Cadde doğudan batıya, vadiye doğru topografyadaki eğimle alçalarak devam etmektedir. Caddenin açığa çıkarılan en doğusuyla 70 m batısı arasında yaklaşık 2,5 m kot farkı bulunmaktadır. Caddenin kuzey ve güney kenarları arasında da kot farkı ve eğim saptanmıştır. Caddenin kuzeyi 0,07-0,13 m daha yüksek olup güneye doğru bir eğim söz konusudur. Bu durum yağmur suyunun birikmeden akıp tahliye olmasını da sağlamaktadır. Ayrıca caddenin orta bölümünde döşeme altında yine doğu-batı doğrultusunda uzanan bir kanalizasyonun varlığı saptanmıştır. Cadde 1'in doğu bölümündeki ağız kısmı kesme blok taşlarla örülü, 0,35x0,56 m ölçülerindeki bir açıklıktan içine girilebilen kanalın doğuya doğru yaklaşık 40 m, batıya doğru 17 m boyunca korunduğu, devamının ise çökmüş olduğu görülmüştür. Kireç harçlı moloz taşlarla üst kısmı tonozlu şekilde inşa edilmiş kanalın tabanındaki dolgu üzerinden mevcut yüksekliği 0,95 m, genişliği

3 Musa Kadioğlu, “Vorbericht über die Arbeiten im Gerontikon von Nysa am Mäander (2006-2009)”, *JdI* 126 (2011), s.108, Abb.1; Musa Kadioğlu, *Das Gerontikon von Nysa am Mäander. Forschungen in Nysa am Mäander*, Band 3, Darmstadt 2014, s. 5vd.

0,60 m'dir. Bir insanın rahatlıkla içerisine girip temizlik ve onarım yapmasına uygun ölçülerde inşa edilmiş bu kanala güneye doğru devam eden 0,30x0,40 m ölçülerinde daha küçük bir kanalın, 0,17 m çapında pişmiş toprak künklerin ve Cadde 4B'den gelen kanalın bağlandığı tespit edilmiştir. Toplayıcı nitelikteki bu kanala benzer nitelikte inşa edilmiş bir diğer kanala aynı aks üzerinde kentin batı yakasında da rastlanılmaktadır. Dolayısıyla kentin ana caddesinin altından geçen doğu ve batı yakadaki bu kanal sisteminin Roma Köprüsü 2'nin bulunduğu noktadan vadiye ulaştığı, atık suyun vadiye dökülmekte olduğu anlaşılmaktadır (**Çizim 1**).

Cadde 1/*Plateia*'nın doğu yakada açığa çıkarılan bölümünün kuzey-güney uzun kenarları arasındaki genişliği 9,5 m olup bu ölçü Nysa'daki en geniş cadde ölçüsüdür. Caddeyi her iki yanından sınırlandıran, cadde döşemesine göre yaklaşık 0,10-0,40 m daha yüksek olan kuzey ve güney *stylobatlar* üzerinde ele geçen *in situ attik-ion* tipi sütun kaideleri ve *postament*lerden Cadde 1'in doğu kesiminin sütunlu bir cadde olduğu anlaşılmaktadır (**Resim 2**). Caddenin açığa çıkarılan kuzey kenarında on üç, güney kenarında dokuz adet *in situ* mermer sütun kaidesi açığa çıkarılmıştır. Yükseklikleri 0,28-0,31 m arasında değişen sütun kaidelerinin üst çapları 0,58-0,63 m arasında değişmektedir. Caddenin batısında yer alan sekiz sıra sütunun eğimden dolayı oluşan kot farkı nedeniyle *postament*'ler üzerine oturduğu saptanmıştır. *Postament*'lerden yedi adedi *in situ* olarak ele geçmiştir. Yükseklikleri 0,25-0,49 m arasında değişen *postament*'lerin yüksekliklerinin doğudan batıya doğru, eğime bağlı olarak arttığı görülmektedir. Buna rağmen caddenin doğusunda ve batısında açığa çıkarılan sütun kaidelerinin üst kotları arasında -0,65 m fark bulunmaktadır.

Caddenin kuzey ve güney kenarlarına ait *monolit*, yivsiz mermer sütun gövde parçaları ile üst yapısı cadde üzerine yıkılmış şekilde ele geçmiştir. Tam sütun yüksekliği saptanamamıştır. Yaklaşık 0,50-0,55 m alt çapa sahip sütun gövde parçalarından en iyi korunmuş olanının yüksekliği 3,77 m'dir. Caddenin sütunları üzerinde, yükseklikleri yaklaşık 0,58 m, alt çapları 0,45-0,47 m olan mermer *korinth* sütun başlıklarının yer aldığı anlaşılmıştır.

MS 2. yüzyıl örnekleri ışığında sütun yüksekliğinin yaklaşık 10 alt çapa eşit olabileceğinden⁴ hareketle, ortalama *postament*, kaide ve başlık yüksekliğinin toplam

4 Musa Kadioğlu, *Die Scaenae frons des Theaters von Nysa am Mäander. Forschungen in Nysa am Mäander*, Band 1, Mainz 2006, s.36 dn. 254 ve s.72, dn. 327; Serdar Hakan Öztaner "Menderes Magnesiası Çarşı Bazilikası", *Anatolia/Anadolu* 31, Ankara Üniversitesi Ankara 2008. s.134; Musa Kadioğlu, Kutalmış Görkay, Stephen Mitchell, *Roma Dönemi'nde Ankyra*, İstanbul 2011, s.166-167.

sütun yüksekliğinden çıkarılmasıyla, çap ve eğime bağlı olarak değişiklik gösteren sütun gövde yüksekliklerinin yaklaşık 4,10-4,45 m olduğu hesaplanmaktadır.

Caddenin kuzey ve güney kenarları boyunca yer alan sütun kaidelerinin 0,15-0,25 m gerisinde kireç harçlı moloz taş duvar örgüsüne sahip duvarlar ile kapı açıklıkları mevcuttur. Sütun kaideleri arasındaki *interaksial* ölçü kapı açıklıklarının bulunduğu kısımlarda yaklaşık 3 m, bunun dışında 2,3 m ile 2,7 m arasında değişmektedir.

Sütun sıralarının ve bu duvarların gerisinde yan yana sıralanan yaklaşık 4,5-5 m genişliğinde dükkân veya işlik olarak kullanılmış olduğunu düşündüğümüz mekânlar yer almaktadır. Güneyde altı, kuzeyde sekiz adedinin bir bölümünü açığa çıkardığımız bu mekânların 1,4-1,5 m genişliğindeki caddeye açılan kapı açıklıkları vardır. Ancak bu kapı açıklıklarının tamamı, geç dönemde harçlı moloz taş ve devşirme malzemeden oluşan bir blokajla kapatılmış şekilde açığa çıkarılmıştır.

Cadde 1'in kuzeyindeki duvar üzerinde kapısı olmayan 2,55 m genişliğe sahip KM3 no.lu mekânda iki farklı kotta taban döşemesi açığa çıkarılmıştır. Mekânın güney kenarı boyunca 0,50 m eninde, batıya doğru 0,20 m eğim yaparak derinleşen bir kanal mevcuttur. Kanal, batı ucundaki 0,50x0,50 m ölçülerindeki kare kanalizasyon çukuruna bağlanmaktadır. Mekân içerisinde kırık bir şekilde ele geçen mermer *latrina* taşlarından, mekânın *latrina* işlevine sahip olduğu anlaşılmıştır.

Bu mekâna komşu mekânın doğusunda, 4,71x5,10 m ölçülerindeki KM5 no.lu mekânda ise, ham, işlenmemiş çok sayıda cam parçaları ile cam kaplara ait parçalar ele geçmiştir. Erken Bizans Dönemi'ne ait cam parçaları ile birlikte cam üretimine ait çok sayıda parçayı barındıran, cam işliği olabilecek bu mekânın kapısı Cadde 1/*Plateia*'daki diğer mekânlarda görüldüğü gibi moloz taşlarla örülerek kapatılmıştır. Ele geçen arkeolojik verilere dayanarak MS 7. yüzyılda mekânın kapısının kapatılmış ve işlevini kaybetmiş olduğu düşünülmektedir.

Cadde 1/*Plateia*'nın doğu kesiminin kazısı gerçekleştirilen kuzeydoğu bölümünde, halen doğu kenarı Kavaklı köyü yolunun altında olan, üç adet kapı açıklığına sahip anıtsal giriş yapısının 23 m'lik bölümü açığa çıkarılmıştır. Üç kapının dört bölüme ayırdığı cephede, ikişerden toplam sekiz adet sütunun yer aldığı, ele geçen beş adet *in situ postament*'e dayanarak saptanmıştır. Anıtsal girişin dört *aedicula*'lı cephesini taşıyan *krepis*, sütunlu caddenin kuzey sütun sırasının devamında, doğu-batı doğrultusunda, cadde döşemesi üzerine inşa edilmiştir. Anıtsal girişin bulunduğu kısımda caddenin 9,5 m olan genişliği 7,3 m'ye düşmektedir.

Anıtsal girişin işlevi, girişin kuzeyindeki, Cadde 1'in güney yönden sınırlamakta olduğu, tiyatronun güneybatısındaki terasta yer alan yapılarla bağlantılıdır (**Resim 1**). Anıtsal giriş, bu terasın kuzeydoğusunda, 2012-2013 yıllarındaki kazı çalışmalarıyla kuzey bölümü tamamen açığa çıkarılan çarşı bazilikasının⁵ üç kemerini taşıyan ayakların yaklaşık 66 m güneyinde yer almaktadır. Teras üzerinde 2013-2016 yıllarındaki kazı ve jeoradar çalışmalarıyla varlığını saptadığımız *forum* alanı bulunmaktadır. Bu doğrultuda anıtsal girişin, çarşı bazilikasına ve *forum* alanına girişi sağlayan kapı olduğu saptanmıştır. Anıtsal girişin *aedicula*'lı cephe mimarisine ait kazı çalışmalarında 34 adet mermer mimari eleman ele geçmiştir olup, *korinth* sütun başlıkları, *arçitrav*, friz, *geison-sima* blokları gibi elemanların üzerindeki bezemelerin işçiliğine göre yapıyı MS 2. yüzyılın son çeyreği ile MS 3. yüzyıl başına tarihlemek mümkündür.

Anıtsal girişin güneybatısında, caddenin güney kenarı boyunca takip edilen duvar hattı üzerinde 5,17 m genişliğinde bir açıklık mevcuttur. Bu açıklık doğu ve batı yönden iki adet 0,29 m yüksekliğinde, 0,73x0,73 m ölçülerinde, üst çapı 0,59 m olan *attik-ion* kaide ile sınırlanmaktadır. Bu kısım cadde 1'in döşemesinden daha yüksekte ve farklı olarak konglomera taşlarla döşelidir. Konglomera döşeli bu zemin cadde 1'e güneyden dik olarak birleşen kuzey-güney yönündeki 4B caddesine aittir. Sütunlu cadde cadde 1'e bir *propylon* ile bağlanan Cadde 4B'nin kuzey bölümü 6,80 m genişliğe sahipken güneye doğru daralarak 6,55 m genişlikte devam etmektedir.

Cadde 1/*Plateia*'nın doğu yakadaki kesiminde yürütülen kazı çalışmaları Nysa'nın sütunlu ana caddesinin mimarisıyla birlikte, Nysalı zenginlere ait onurlandırma ve hayırsever-*euergetes* yazıtlarını da ortaya çıkarmıştır⁶. Ele geçen bu yazıtlar, merkezî konumu dolayısıyla halk tarafından sık kullanılan bir ortak alan olmasının yanı sıra törensel niteliği de olan bu ana caddenin kentin sosyal yaşantısında ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Caddenin kuzeybatısında kazısı yapılan Kuzey Mekân 1'in girişinde ele geçen, MS 2. yüzyılın sonlarına ve 3. yüzyılın başına tarihlenen yazıttan (NY2013Y-4) T. Flavius Aurelius Diophantos'un vatani Nysa kenti için inşa ettirdiği yapılar

5 Serdar Hakan Öztaner, Ebru N. Akdoğu Arca, Nuray Gökalp Özdil, "Nysa Ad Maeandrum'daki Yeni Bulgular Üzerine Bir Değerlendirme", *In Memoriam Filiz Öktem*, Ankara Üniversitesi Yayınları No:415, Ankara 2014, s.226-227; Serdar Hakan Öztaner, "La Basilique Civile de Nysa du Méandre", *Anatolia Antiqua* XXIV, IFEA, Paris 2016, s.311-320.

6 Öztaner, Akdoğu Arca, Gökalp Özdil, *age.*, s. 226-227.

ve yaptığı hayır işleri dolayısıyla onurlandırıldığı anlaşılmaktadır⁷. Bu yazıtın doğusunda iki parça halinde ele geçmiş kesme blok taş üzerindeki çok eksik olan başka bir yazıt (NY2014Y-6) olasılıkla festival yöneticisi de olan bir Dionysos rahibinin onurlandırılmasına işaret etmektedir. Diğer bir yazıt (NY2014Y-3) caddenin kuzey kanadında anıtsal girişin 7 m doğusunda, sütunların arasında *in situ* ele geçen kaidesinin güneyine devrilmiş olarak bulunmuştur ve kentin eşraf tabakasından Marcus Aurelius Musaon adlı vatandaşın onurlandırıldığı bilgisini vermektedir. MS 2. yüzyıl sonu ile 3. yüzyıl başına tarihlenen yazıttan Musaon ve oğlu Menekrates'in Nysa'da pek çok memuriyeti üstlenmiş oldukları anlaşılmaktadır⁸.

Caddenin kuzeybatısındaki kuzey duvarın güney yüzüne, önündeki altı sütunu da içine alan ve yoğunlukla mermer mimari elemanlar kullanılarak 12,5 m uzunluğunda, 0,60-0,70 m kalınlığında bir duvar örülmüştür. Olasılıkla geç dönemde, mekânların kapı açıklıklarının kapatılarak örüldüğü dönemde yapılmış olduğunu düşündüğümüz bu duvarın hemen batısında ise sütunlu cadde üzerinde, Roma Köprüsü 2 ile caddenin bağlantısını kontrol altına almak amaçlı inşa edilmiş olan U planlı bir kapı mevcuttur (**Resim 2**). Tonozlar üzerine inşa edilmiş köprüden cadde 1'in doğu kesiminin batı ucunda yer alan kapıya üç kademe, genişlikleri 4 m, 2,4 m ve 3,3 m olan geniş basamaklarla ulaşılmaktadır. *Arşitrav*, friz, kemer blokları gibi devşirme mimari elemanlarla inşa edilmiş olan kapıdan caddeye geçişte 3,46 m uzunluğunda, 0,58 m genişliğinde mermer bir kapı eşiği yer almaktadır. Mermer eşiğin her iki kenarındaki ahşap yuvalarından, köprü ile cadde bağlantısının gerektiğinde çift kanatlı ahşap bir kapıyla kesildiği anlaşılmaktadır. Eşiğin yüzeyindeki kullanıma bağlı oluşmuş aşınma dikkat çekicidir. Kapının güney duvarında ters ve yatay olarak kullanılmış düz *soffitli* devşirme *arşitrav* bloklarından birinin ön yüzünde yer alan yağ başına dair, muhtemelen MS 1. yüzyıla ait yazıt, bloğun *gymnasion* ya da *agora*'dan taşındığına işaret etmektedir⁹. Yine kapının duvarlarının inşasında devşirme olarak kullanılan bloklardan birinin, *gerontikon*'da¹⁰ da devşirme kullanılmış olan, *agora*'nın *girlandlı bukephalion* frizlerinden olduğu saptanmıştır. Ancak kapının güney duvarında kullanılan frizin rozet çiçek dışında kalan boğa başı ve *girland* bezemelerinin kazındığı görülmektedir. Dolayısıyla bu

7 Öztaner, Akdoğu Arca, Gökalp Özdil, *age.*, s. 230-231.

8 Nuray Gökalp Özdil "A new Honorary Decree from Nysa ad Maeandrum", *Philia 1*, (2015) s.146-152.

9 Öztaner, Akdoğu Arca, Gökalp Özdil, *age.*, s. 229.

10 Kadioğlu, *Das Gerontikon*, s. 5vd.

mimari elemanların MS 2. yüzyıl ortalarından itibaren, yıkılmış durumda olan *agora*'dan veya çevresinden taşınarak bu kapının inşasında kullanılmış olmaları olasıdır¹¹. Cadde 1/*Plateia*'nın doğu kesiminin köprüye açılan batı ucunda yer alan kapının, kesin olmamakla birlikte MS 3. yüzyılın ortasında olumsuz etkileri tüm bölgede görülen Got saldırılarına karşı inşa edilmiş olması mümkündür.

Caddenin kuzey ve güney duvarlarındaki kapıların dolgu malzemesi içerisinden MS 2. yüzyıla tarihlenebilen heykeltıraşlık eserlerinin yanı sıra tarihsel açıdan büyük önem taşıyan yazıtlı bir blok da (NY2014Y-1) ele geçmiştir. Caddenin güney duvarındaki dolgu içerisinde devşirme olarak kullanılmış, yangından etkilenerek çatlamış 1,06x0,49x0,42 m ölçülerindeki bloğun, MS 249/250 yıllarında Phrygia-Karia valisi olarak görev yapmış olan Quintus Clodius Fabius Agrippianus Celsinus'a ait onurlandırma yazıtı olduğu tespit edilmiştir¹². Bu yazıtla, Karia bölgesi kentlerinden biri olup olmadığı tartışmalı olan Nysa'nın en azından MS 3. yüzyıl ortasında Karia Bölgesi'ne ait bir kent olduğu belgelenmiş ve duvardaki bu dolgunun da MS 3. yüzyılın ortalarından sonraki bir zaman diliminde inşa edildiği anlaşılmaktadır.

Cadde 1-*Plateia*'nın doğu kesiminde 2013-2014 kazı sezonlarında caddenin döşemesi üzerine yıkılmış şekilde, caddenin her iki yanındaki sütun sıralarına ve farklı yapılara ait çok sayıda mermer mimari eleman ve parçaları ele geçmiştir. Bu mimari elemanlar arasında 27 adet sütun kaidesi, 55 adet sütun gövde parçası, 15 adet başlık, 28 adet *arşitrav*, 28 adet friz, 24 adet *arşitrav-friz*, 39 adet *diş sırası-konsollu geison-sima* blokları yer almaktadır.

Mimari bezemelerine göre MS 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihleyebildiğimiz bu mimari elemanlar arasında ele geçen bir *arşitrav* bloğu üzerindeki yazıt caddenin inşasıyla ilgili en somut bilgiyi vermektedir. NY14.C1-23 açmasında açığa çıkarılan *arşitrav*'ın (14.C1-200) üst iki *fascia*'sına kazınmış yazıtta Titus Aelius Alkibiades isimli şahsın sütunları yeniden ayağa kaldırmış olduğundan söz edilmektedir. Yazıt üzerine devam eden araştırmalar daha detaylı bilgilere ulaşılmasını sağlayacak olmakla birlikte yazıtta sözü edilen sütunların Cadde 1/*Plateia*'nın sütunları olması ve Antoninler Dönemi'nde, "imparatorun *procurator*'u" Titus Aelius Alkibiades tarafından inşa ettirilmiş olması olasıdır.

11 Öztaner, Akdoğu Arca, Gökalp Özdil, *age.*, s. 228.

12 Ebru N. Akdoğu Arca, "Iulius Iulianus Phrygia-Caria Eyaletinin İlk Valisi miydi?", B. Takmer, E. N. Akdoğu Arca ve N. Gökalp Özdil (ed.), *Vir Doctus Anatolicus, Studies in Memory of Sencer Şahin/Sencer Şahin Anısına Yazılar*, İstanbul 2016, s. 67-68.

Sonuç olarak Nysa'nın sütunlu ana caddesi olan Cadde1 / *Plateia*'nın doğu bölümü, her iki uzun kenarındaki MS 2. yüzyıla tarihlenen *portikoları* ve gerisindeki dükkanlarıyla, ele geçen yazıtları, heykel kaideleri ile kentin kutsal alanı olan Akharaka'ya, Pluto ve Kore Tapınağı'na doğru uzanan yolun kent merkezindeki başlangıç noktası olup törensel ve anıtsal bir nitelik taşımaktadır.

Kaynaklar

Akdoğu Arca, Ebru N., “Iulius Iulianus Phrygia-Caria Eyaletinin İlk Valisi miydi?”, B. Takmer, E. N. Akdoğu Arca ve N. Gökalp Özdil (ed.), *Vir Doctus Anaticus, Studies in Memory of Sencer Şahin/Sencer Şahin Anısına Yazılar*, İstanbul (2016) s. 60-73.

Gökalp Özdil, Nuray, “A new Honorary Decree from Nysa ad Maeandrum”, *Philia* 1, (2015) s.146-152.

Kadioğlu, Musa, *Die Scaenae frons des Theaters von Nysa am Mäander. Forschungen in Nysa am Mäander*. Band 1, Mainz 2006.

Kadioğlu, Musa, Görkay, Kutalmış, Mitchell, Stephan, *Roma Dönemi'nde Ankyra*, İstanbul 2011.

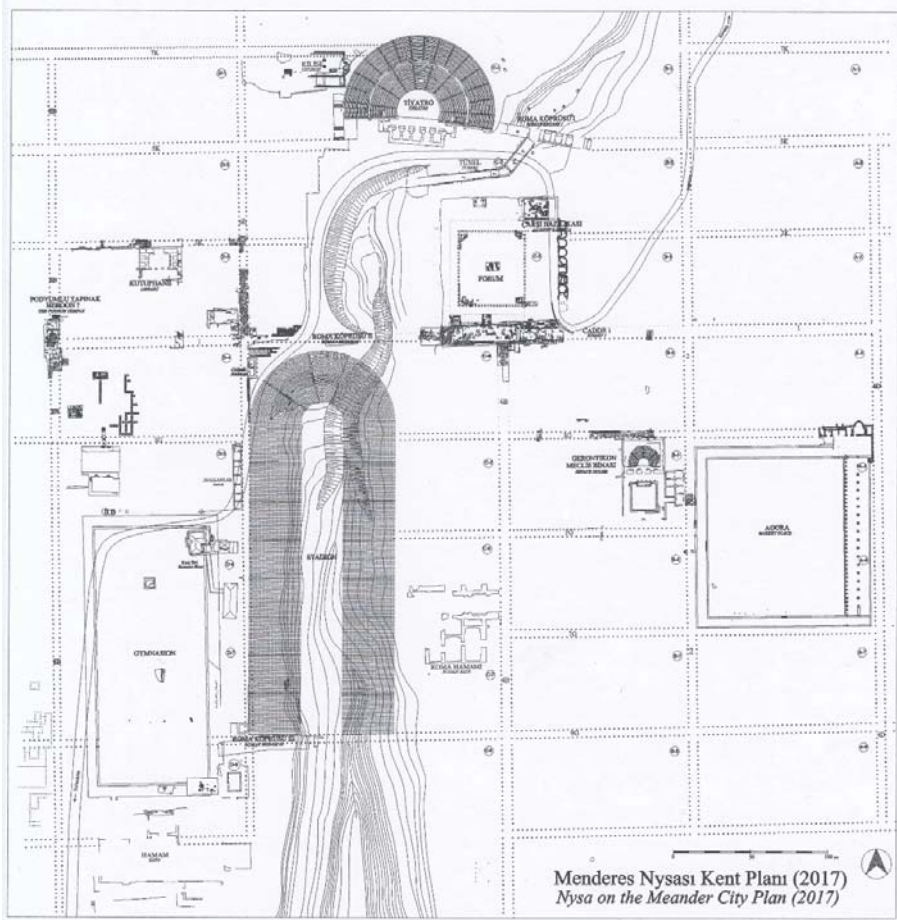
Kadioğlu, Musa, *Das Gerontikon von Nysa am Mäander. Forschungen in Nysa am Mäander*. Band 3, Darmstadt 2014.

Öztaner, Serdar Hakan, “Menderes Magnesiası Çarşı Bazilikası”, *Anatolia/Anadolu* 31, Ankara Üniversitesi, Ankara (2008) s.123-152.

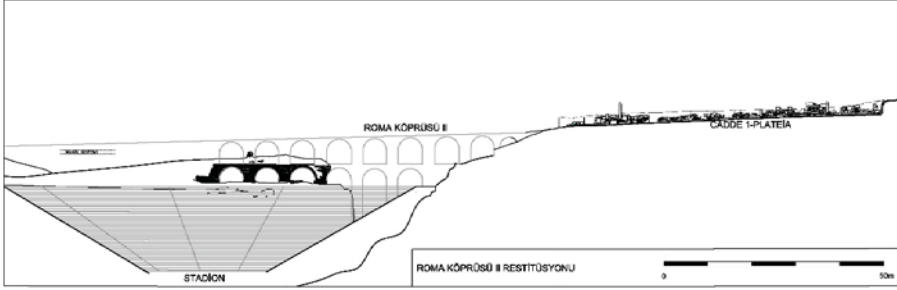
Öztaner, Serdar Hakan, Akdoğu Arca, Ebru N., Gökalp Özdil, Nuray, “Nysa Ad Maeandrum'daki Yeni Bulgular Üzerine Bir Değerlendirme”, *In Memoriam Filiz Öktem*, Ankara Üniversitesi Yayınları No:415, Ankara (2014) s.225-245.

Öztaner, Serdar Hakan, “La Basilique Civile de Nysa du Méandre”, *Anatolia Antiqua* XXIV, IFEA, Paris (2016) s.311-320.

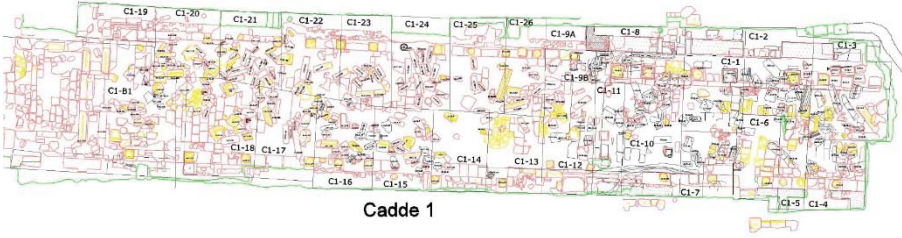
Strabon, *Coğrafya, Anadolu (Kitap XII, XIII, XIV)* (Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Antik Kaynaklar Dizisi 1a, İstanbul 1991).

Kent Planı

Çizim 1

Cadde 1 Plan Rölöve

Çizim 2

Resim 1: Tiyatro, Forum, Sütunlu Cadde – Caddel/*Plateia*

Resim 2: Sütunlu Cadde – Caddel/*Plateia* (batudan doğuya bakış)